

El nom de la festa

Reconforta enormement poder veure amb els ulls de la cara com tot el poble, arremolinat a la plaça, salta i balla i juga i riu. Es tracta de festes i, en aquest apartat, els humans en tenim la mà trençada: habitualment comptem amb exactitud els dies que falten per arribar-hi i, ara que hi som pel tros, ens afanyem a fer-ne ús.

I com que tothom s'ho passa bé com pot, els pobles han resseguit camins diversos per festejar. Per fer festa, vull dir. Les festes, essencialment són solemnitats amb què una comunitat o grup de persones commemoren un esdeveniment important del passat o subratllen la transcendència d'un fet actual. En el nostre món d'arrels llatines es solen celebrar les festes dedicades al calendari de feines agrícoles o les que es dediquen a personatges essencials en la vida de cada comunitat.

En el nostre cas hi ha dos personatges importants que donen nom al poble i que són susceptibles de generar festes diverses: Santa Eulàlia de Mèrida i el patrici romà Aurentius.

De Santa Eulàlia de Mèrida, se'n podrien explicar moltes, de coses. Només assenyalar que el nom "Eulàlia" ja té una virtualitat que ens ha de fer pensar i actuar amb dignitat històrica: aquest nom és d'arrel grega i vindria a traduir-se com "la que parla bé". De fet, el personatge històric que dóna lloc al nom de la nostra població també té referències evidents al parlar. Sembla que aquesta santa, que havia nascut a Emerita Augusta (actual Mérida, Extremadura), va ser una oradora precoç. Així, tot just quan tenia dotze anys, i davant del decret de l'emperador Dioclecian prohibint als cristians d'exercir les seves conviccions religioses, la noieta es va enfadar prou com per protestar davant dels dele-

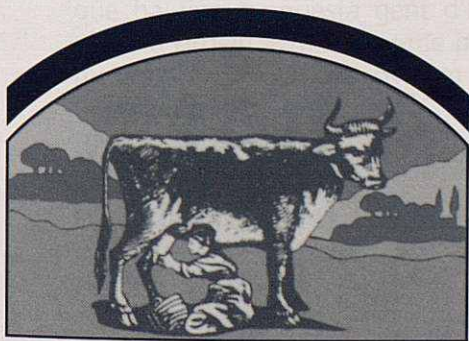
gats del govern. I ho va fer amb una encesa arenga que, pel que sembla, va molestar el governador Dacià que, amb diligència, la va fer turmentar fins a la mort. Bo i morta, la seva santedat va fer-se evident amb una nevada que, és clar, va aterrir els seus botxins que van adonar-se, de cop, de la seva gran injustícia.

Sobre Aurentius, que per evolució fonètica arribaria a l'actual Ronçana, passant per Orrenciana (documentat al segle XI) en tenim ben poques informacions i no sabem ni si era amic d'en Licius, l'altre romà que dóna lloc al nom Lliçà (ep, i no ens embardissem en si és el d'Amunt o el de Vall, que Déu n'hi do!). Fet i fet, sort que no ens diem Sant Llorenç de Ronçana perquè Aurentius donaria lloc, per altres camins, al nom de Llorenç i es tractaria d'una redundància tan maca com la que veiem a Pont de Suert. Suert, ve del basc *zubi*, que vol dir pont i per tant, adaptant el nom al català actual, ens trobaríem amb una redundància ben escaient: Pont de pont. Això sí, Aurentium dóna lloc a noms d'altres pobles com Orendain, un municipi de Guipúscoa, de la comarca del Tolosaldea amb qui, evidentment (i amb Mèrida igualment!) ens hauríem d'agermanar.

La nostra Festa Major té un origen essencialment agrari i de final de temporada feineria. Per això, potser, és una festa ben sentida i amb contorns ben dibuixats: abans de sortir de casa i anar qui sap a on de vacances, ens trobem i, ben contents, i traiem les samarretes de colors de l'armari.

Vermelles, és clar.

Ramon Vilageliu

Can Corder
PERE BASSA ROCA

IOGURTS, MATÓ I FORMATGES
FRESC I MADURAT

CODONYAT - OLIVES - MELMEADES

CTRA. DE LA SAGRERA, S/N
STA. EULÀLIA DE RONÇANA
Tel 93 844 66 30 - Fax 93 844 66 38